

1. Lietotie termini

- Banka* - Akciju sabiedrība "TRASTA KOMERCBANKA".
- Finanšu instrumenti* - vienošanās, kas vienlaikus vienai personai rada finanšu aktīvus, bet citai personai – finanšu saistības vai kapitāla vērtspapīrus, un kas noteikti Finanšu instrumentu tirgus likumā:
- ✓ pārvedami vērtspapīri (akcijas, obligācijas, depozitārija sertifikāti un citi pārvedami vērtspapīri);
 - ✓ ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības un citi pārvedami vērtspapīri, kas apliecina līdzdalību ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopējo ieguldījumu uzņēmumos;
 - ✓ naudas tirgus instrumenti – īstermiņa (kuru dzēšanas termiņš ir īsāks par 12 mēnešiem) parāda instrumenti (parādzīmes, noguldījumu sertifikāti, komercsabiedrību emitēti īstermiņa parāda instrumenti) un citi instrumenti, kas tiek tirgoti naudas tirgos;
 - ✓ atvasinātie finanšu instrumenti:
 - iespējas līgumi, nākotnes līgumiem, mijmaiņas līgumi, procentu likmes nākotnes līgumiem un jebkādi citi atvasinātie līgumi, kuri saistīti ar vērtspapīriem, valūtām (valūtas maiņas pakalpojumi, ja tie saistīti ar ieguldījumu pakalpojumu sniegšanu), ar procentu likmēm, ienesīgumu vai citiem atvasinātajiem instrumentiem, finanšu indeksiem vai finansiāliem pasākumiem un kuru nosacījumi paredz norēķinus naudā vai citos finanšu instrumentos;
 - iespējas līgumi, nākotnes līgumi, mijmaiņas līgumi, procentu likmes nākotnes līgumi un jebkādi citi atvasinātie līgumi, kuri saistīti ar precēm un kuru nosacījumi paredz norēķinus naudā vai iespēju norēķināties naudā pēc kādas puses izvēles, ja tas nav saistīts ar līguma laušanu sakarā ar saistību nepildīšanu vai līgumisko attiecību citādu pārtraukšanu;
 - iespējas līgumi, nākotnes līgumi, mijmaiņas līgumi un jebkādi citi atvasinātie līgumi, kuri saistīti ar precēm un kuru nosacījumi paredz norēķinus ar preces fizisku piegādi, ja tos tirgo regulētajā tirgū vai daudzpusējā tirdzniecības sistēmā;
 - atvasinātie kredītriska nodošanas instrumenti;
 - finanšu līgumi par starpību;
- iespējas līgumi, nākotnes līgumi, mijmaiņas līgumi, procentu likmes nākotnes līgumi un jebkādi citi atvasinātie līgumi, kuri saistīti ar klimatiskajām izmaiņām, kravas vedmaksas likmēm, piesārņojuma tiesībām, inflācijas oficiāliem ekonomikas statistikas datiem un kuru nosacījumi līmeni vai citiem paredz norēķinus naudā vai iespēju norēķināties naudā pēc kādas puses izvēles, ja tas nav saistīts ar līguma laušanu sakarā ar saistību nepildīšanu vai līgumisko attiecību citādu pārtraukšanu.;
- ✓ citi šeit neminēti finanšu instrumenti.

- Vienkāršie finanšu instrumenti* - - akcijas, kuras ir iekļautas dalībvalsts regulētajā tirgū vai ārvalsts tirgū;
- naudas tirgus instrumenti;
- obligācijas vai cita veida parāda vērtspapīri (izņemot tās obligācijas vai parāda vērtspapīrus, kas ietver atvasināto(os) instrumentu(us));
- ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības;
- citi vienkāršus finanšu instrumentus, kas atbilst šādām pazīmēm:
- tie nav atvasinātie instrumenti;
 - šādus finanšu instrumentus iespējams bieži laist apgrozībā, atpirkt vai citādi pārdot par publiski pieejamām cenām, kas ir vai nu tirgus cenas, vai arī cenas, kas ir pieejamas no emitenta neatkarīgās vērtēšanas sistēmas;
 - tie neietver Klientam nekādas esošas vai iespējamās saistības, kas pārsniedz finanšu instrumenta iegādes izmaksas;
 - informācija par finanšu instrumentu īpašībām ir publiski pieejama, tā ir viegli saprotama un ļauj vidusmēra privātam Klientam pieņemt apzinātu lēmumu par darījuma veikšanu ar šo instrumentu.
- Informācija par vienkāršiem finanšu instrumentiem un ar tiem saistītiem riskiem ir pieejama Bankas mājas lapā internetā.
- Klients* - fiziska vai juridiska persona, kurai Banka sniedz finanšu ieguldījumu pakalpojumus vai ieguldījumu blakus pakalpojumus.
- Klienta statuss* - Bankas veikta Klienta klasifikācija, ņemot vērā Klienta kompetenci, pieredzi un zināšanas par darījumiem ar Finanšu instrumentiem. Klientam tiek piešķirts viens no šādiem statusiem: "Privāts klients", "Profesionāls klients" vai "Tiesīgs darījumu partneris".
- Partneris* - juridiska persona, kurai ir tiesības sniegt starpniecības pakalpojumus Finanšu instrumentu darījumos un kuru Banka ir piesaistījusi Finanšu instrumentu turēšanai un Klienta Rīkojumu par Finanšu instrumentu darījumu veikšanu izpildei, tai skaitā depozitāriji, Bankas, brokeri, investīciju kompānijas, starpnieki, aģenti utt.
- Rīkojums* - Klienta vai tā pilnvarnieka gribas izpaudums attiecībā uz Finanšu instrumentiem (pirkt, pārdot, pārvest uz citu kontu vai citas personas kontu, dereģistrēt, ieķīlāt u.tml.), pamatojoties uz kuru Banka uzsāk Finanšu instrumentu darījuma veikšanu.

2. Vispārīgie noteikumi

- 2.1. Banka šo politiku īsteno saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām, lai nodrošinātu darījuma ar Finanšu instrumentiem labāko rezultātu sniegšanu Klientiem.
- 2.2. Politika piemērojama visiem Klientiem neatkarīgi no tiem piešķirtā Klienta statusa.
- 2.3. Politika piemērojama:
- 2.3.1. Bankai izpildot Klienta Rīkojumus;
- 2.3.2. Bankai pieņemot Klienta Rīkojumus un nodod tos izpildei Partneriem.

3. Darījumu izpildes vietas

- 3.1. Bankai ir pieeja vairākām Finanšu instrumentu darījumu izpildes vietām (biržām, pielikums Nr.1). Banka pastāvīgi atjauno un aktualizē darījumu izpildes vietu sarakstu. Informācija par darījumu izpildes vietām tiek publicēta Bankas interneta mājas lapā www.tkb.lv. Banka neinformē atsevišķi Klientu par

izmaiņām darījumu izpildes vietu sarakstā – Klienta pienākums ir patstāvīgi sekot iespējamajām izmaiņām tajā.

3.2. Lai nodrošinātu pieeju Finanšu instrumentu darījumu izpildes vietām, Banka nodibina tiešas attiecības ar vietējām un ārvalstu fondu biržām, kļūstot par to biedru. Banka ir pastāvīgs Tallinas, Viļņas un Rīgas Fondu biržas biedrs. Banka izmanto arī citu Partneru (kontrahentu) pakalpojumus, lai nodrošinātu pieeju citām darījumu izpildes vietām, kurām Bankai nav tiešas pieejas.

3.3. Klientu Rīkojumu izpildīšanai Banka piesaista tādus Partnerus, kas, pēc Bankas uzskatiem, ir spējīgi izpildīt Rīkojumus, ņemot vērā Bankas pienākumu nodrošināt labāko rezultātu Klientiem.

Banka regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi gadā novērtē ar Partneru starpniecību sniegto pakalpojumu kvalitāti un to atbilstību iespējai nodrošināt labāko rezultātu rīkojumu izpildē. Banka novērtē:

- norēķinu ātrumu un drošumu,
- ērtību,
- cenu noteikšanas politiku,
- izmantotās tirdzniecības vietas,
- izpratne par Klientu vēlmēm un prioritātēm,
- partnera pieredze un reputācija,

3.4. Citi ar Partneru saistīti noteikumi. Katram Rīkojumam par darījumu ar noteiktu Finanšu instrumentu veidu Banka izvēlas darījumu izpildes vietu, kas pēc Bankas viedokļa ir piemērotākā, lai nodrošinātu labāko darījuma rezultātu sniegšanu Klientam. Lai nodrošinātu Klientam izdevīgāku darījuma rezultātu, Banka var izpildīt Klienta Rīkojumu ārpus regulētā tirgus, slēdzot darījumus ar citu tirgus dalībnieku, citu Bankas Klientu, vai arī slēdzot darījumus uz Bankas rēķina. Banka ir tiesīga izpildīt Klienta Rīkojumu ārpus regulētā tirgus un daudzpusējās tirdzniecības sistēmas, saņemot Klienta iepriekšēju piekrišanu par katru atsevišķu darījumu vai paredzot šo iespēju Līgumā par ieguldījumu pakalpojumu un ieguldījumu blakuspakalpojumu sniegšanu. Ja klients, parakstot Līgumu par ieguldījumu pakalpojumu un ieguldījumu blakuspakalpojumu sniegšanu, nav devis savu piekrišanu rīkojumu izpildei ārpus regulētā tirgus un daudzpusējās tirdzniecības sistēmas, atzīme par Klienta piekrišanu darījumam ārpus regulētā tirgus vai daudzpusējās tirdzniecības sistēmas tiek veikta attiecīgā finanšu instrumentu operācijas Rīkojumā.

3.5. Pastāv iespēja, ka atsevišķiem Finanšu instrumentiem ir tikai viena darījumu izpildes vieta. Izpildot Rīkojumus par šādiem Finanšu instrumentiem, tiek uzskatīts, ka Banka ir nodrošinājusi Klientam labāko darījuma rezultātu.

4. Labāko rezultātu nodrošināšana

4.1. Banka, izpildot Klienta Rīkojumus par darījumiem ar Finanšu instrumentiem vai pieņemot un nododot izpildei Klienta Rīkojumus par darījumiem ar Finanšu instrumentiem, rīkojas tā, lai nodrošinātu Klientam pēc iespējas labākus darījumu rezultātus. Labāko rezultātu nodrošināšana nenozīmē, ka Banka uzņemas vairāk saistības nekā noteikts piemērojamajos normatīvajos aktos vai vienošanās ar Klientu.

4.2. Banka, izpildot Klienta Rīkojumu, ņem vērā šādus faktoros:

- 4.2.1. darījuma cenu un izmaksas;
- 4.2.2. darījuma izpildes ātrumu;
- 4.2.3. darījuma izpildes un norēķinu iespējamību;
- 4.2.4. darījuma apjomu;
- 4.2.5. jebkurus citus faktoros, kas ietekmē Klienta Rīkojuma izpildes efektivitāti;
- 4.2.6. darījuma specifiku vai citus apsvērumus attiecībā uz Rīkojuma izpildi.

4.3. Lai noteiktu citu faktoru nozīmīgumu Rīkojumu izpildē, Banka papildus izvērtē šādus kritērijus:

- 4.3.1. Klienta raksturojumu, tai skaitā Klienta statusu;
- 4.3.2. Klienta Rīkojuma veidu;

4.3.3. Klienta Rīkojuma raksturojumu;

4.3.4. Finanšu instrumentu, kas ir Klienta Rīkojuma priekšmets, raksturojumu;

4.3.5. Klienta Rīkojuma izpildes vietas raksturojumu.

4.4. Banka pēc saviem ieskatiem izvērtē un nosaka, kuri no augstākminētajiem faktoriem ir uzskatāmi par prioritāriem attiecībā pret citiem, lai nodrošinātu Klientam labākos darījuma rezultātus. Darījuma cena un izmaksas tiek uzskatītas par vienu no nozīmīgākajiem darījuma izpildes faktoriem. Tomēr atsevišķos gadījumos citi faktori var tikt uzskatīti par nozīmīgākiem nekā darījuma cena un izmaksas. Atsevišķos gadījumos tiek ņemti vērā Klienta Rīkojuma specifiskie apstākļi (piemēram, liels darījuma apjoms, nelikvids tirgus u.c.).

5. Klienta īpašie norādījumi

Gadījumā, ja Klients iesniedz Rīkojumu par darījumiem ar Finanšu instrumentiem ar īpašiem norādījumiem, Banka izpilda attiecīgo Rīkojumu, ja tas ir iespējams. Klients apzinās un piekrīt, ka gadījumā, ja Bankai tiek iesniegts Rīkojums ar īpašiem norādījumiem, Bankai, izpildot Klienta Rīkojumu atbilstoši Klienta īpašajiem norādījumiem, atsevišķos gadījumos var nebūt iespējams nodrošināt labāko darījuma rezultātu sasniegšanu.

6. Rīkojumi par darījumiem ar Finanšu instrumentiem, kuri tiek tirgoti regulētajā tirgū

Banka izpilda Rīkojumus par darījumiem ar šajā punktā minētajiem Finanšu instrumentiem par tirgus cenu vai par Klienta Rīkojumā īpaši norādītu darījuma izpildes cenu, nodrošinot pēc iespējas labāku darījuma rezultātu saskaņā ar šajā politikā aprakstītajiem principiem. Gadījumā, ja Klients Rīkojumā norāda īpašus darījuma izpildes nosacījumus, attiecīgais Rīkojums tiks izpildīts atbilstoši šīs politikas 4.punktā minētajiem principiem.

7. Rīkojumi par darījumiem ar Finanšu instrumentiem, kuri parasti tiek tirgoti ārpus regulētā tirgus

7.1. Banka ārpus regulētā tirgus izpilda Klientu Rīkojumus par tirdzniecību ar parāda vērtspapīriem, naudas tirgus instrumentiem, ārpus biržas tirgotajiem atvasinātajiem instrumentiem, finanšu līgumiem par starpību un citiem Finanšu instrumentiem.

7.2. Darījumos ārpus regulētā tirgus Finanšu instrumentu cena ir atkarīga no to tirgus vērtības un bāzes aktīva vērtības. Pēc pieprasījuma Banka var kotēt minēto Finanšu instrumentu cenas gadījumā, ja Banka par minētajām cenām ir gatava veikt darījumus ar attiecīgajiem Finanšu instrumentiem. Banka, izpildot minētos Rīkojumus Klienta vārdā, pati slēdz darījumu ar Klientu. Banka, ciktāl tas iespējams, nodrošinās labāko Klienta darījuma rezultātu, taču atsevišķos gadījumos labākā un Klientam izdevīgākā darījuma rezultāta nodrošināšana var nebūt iespējama Finanšu instrumentu tirdzniecībā ārpus regulētā tirgus.

8. Rīkojumi par darījumiem ar ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecībām

Banka izpilda Rīkojumus par darījumiem ar ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecībām, nododot Rīkojumus izpildei ieguldījumu fondu pārvaldes sabiedrībai vai Partnerim saskaņā ar ieguldījumu fondus reglamentējošiem normatīviem aktiem.

9. Ierobežojošie Rīkojumi

9.1. Klients var iesniegt Bankai Rīkojumu, kas ir ierobežojošs attiecībā uz tā izpildes nosacījumiem. Rīkojumu veidi:

Pēc cenas:

- MARKET, MKT (Rīkojums, izpildāms tirgū nekavējoties pēc tekošas tirgus cenas)
- LIMIT (Rīkojums, izpildāms tirgū pēc labākas cenas nekā tekoša tirgus cena)
- STOP (Rīkojums, izpildāms tirgū pēc cenas, kas ir sliktāka nekā tekoša tirgus cena)
- STOP LIMIT (Rīkojums, izpildāms tirgū pēc cenas, kas ir sliktāka nekā tekoša tirgus cena, taču kas nepārsniedz LIMIT cenu);

Pēc darbības laika:

- GTC, Good Till Cancelled (darbojas kamēr rīkojums izpildās pilnīgi vai tas tiek atcelts)
- Day (ir aktīvs un darbojas tirdzniecības dienas laikā)
- GTD, Good Till Date, (ir aktīvs un darbojas līdz norādītajam datumam)
- Ja termiņš netiek norādīts, tas tiek pieņemts kā vienas dienas termiņš (DAY ORDER).

Pēc darbības veida:

- OCO, One Cancels the Other (izpildoties kādam no sasaistītajiem atliktajiem rīkojumiem, otrs rīkojums – automātiski atceļas)
- IFD, IF Done (izpildoties vienam atliktajiem rīkojumam automātiski aktivizējas otrs rīkojums)

Dažādās biržās un dažādiem instrumentiem rīkojumu veidi var atšķirties.

9.2. Ja Klients ir iesniedzis ierobežojošu Rīkojumu par akcijām, kas ir iekļauti regulētajā tirgū, un Rīkojums pastāvošajos tirgus apstākļos nav izpildīts nekavējoties, Banka, ja vien Klients nav skaidri norādījis citādi, veic pasākumus, lai nodrošinātu iespējami drīzu minētā Rīkojuma izpildi, atklājot tirgum informāciju par šo Rīkojumu, t.i., pārsūtot ierobežojošo Rīkojumu darījuma izpildes vietai.

10. Rīkojumu pieņemšana un izpilde

10.1. Privātu Klientu Banka laikus (saprātīgā termiņā) informē par ikvienām nozīmīgām grūtībām Rīkojuma pienācīgā izpildē.

10.2. Pēc Klienta Rīkojuma izpildīšanas (pēc attiecīga darījuma noslēgšanas un norēķinu izpildes veikšanas), saņemtos finanšu instrumentus vai naudas līdzekļus Banka nekavējoties (saprātīgos termiņos) ieskaita Klienta attiecīgā kontā.

10.3. Banka tiesīga izpildīt Klienta Rīkojumu ārpus regulētiem tirgiem, ja tam ir sniegta Klienta piekrišana – parakstot Līgumu par ieguldījumu pakalpojumu un ieguldījumu blakuspakalpojumu sniegšanu vai konkrētajā rīkojumā.

10.4. Banka ir tiesīga izpildīt Klienta Rīkojumu pilnībā vai daļēji pret cita Klienta Rīkojumu vai citas trešās personas Rīkojumu. Šādā gadījumā Rīkojums tiek izpildīts par cenu, kas atspoguļo tirgū dominējošos apstākļus un Banka tiek uzskatīta par Klienta Rīkojuma izpildes vietu. Tajā gadījumā Banka informē Klientu par to, ka viņa Rīkojums tiks izpildīts pret cita Klienta Rīkojumu vai citas trešās personas Rīkojumu, un Banka būs Klienta Rīkojuma izpildes vieta, un no klienta tiek saņemta piekrišana Rīkojuma izpildei pie šādiem nosacījumiem.

10.5. Rīkojumus saistībā ar sākotnējo finanšu instrumentu emisiju, izpilda nododot to Partnerim saskaņā ar attiecīgās emisijas noteikumiem un saskaņā ar Klienta Rīkojumu.

10.6. Ja Klients pēc savas iniciatīvas iesniedzis Bankai rīkojumu par darījumu ar finanšu instrumentiem, kuri uzskatāmi par vienkāršiem finanšu instrumentiem Banka neizvērtē sniegtā ieguldījumu pakalpojuma vai piedāvātā instrumenta piemērotību klientam un Bankai nav pienākuma brīdināt Klientu, ja konkrētais instruments un/vai ieguldījumu pakalpojums nav Klientam piemērots

10.7. Pieņemot un nododot izpildei no Klienta saņemtos Rīkojumus Partnerim, Banka nodrošina labāko Klienta darījuma rezultātu sasniegšanu. Banka nodod izpildei Klienta Rīkojumus tikai tādiem Partneriem, kuriem ir apstiprināta politika, kas nodrošina Klienta darījuma labāko rezultātu sasniegšanu.

11. Rīkojumu apvienošana, izpilde un sadalīšana

11.1. Banka pēc saviem ieskatiem var apvienot Klienta Rīkojumus ar darījumiem uz Bankas rēķina vai arī apvienot vairākus Klientu Rīkojumus. Banka apvieno Rīkojumus vienīgi gadījumā, ja pastāv neliela varbūtība, ka Rīkojumu vai darījumu apvienošana var kaitēt to Klientu interesēm, kuru Rīkojumus apvieno. Pirms Rīkojumu vai darījumu apvienošanas Banka informē Klientu, kura Rīkojums ir apvienots ar cita Klienta Rīkojumu, ka šāda apvienošana var radīt zaudējumus attiecībā uz konkrēto Rīkojumu.

11.2. Banka, apvienojot Rīkojumu par darījumiem, kurus tā veic uz sava rēķina, ar vienu vai vairākiem Klientu Rīkojumiem, attiecīgo Klienta darījumu sadala vai pārdala, nekaitējot Klienta interesēm. Gadījumā, ja Banka apvieno Klienta darījuma Rīkojumu ar darījumu, kuru Banka veic uz sava rēķina, un apvienotais Rīkojums tiek izpildīts daļēji, Banka, sadalot attiecīgos darījumus, rīkojas tā, lai vispirms tiktu pilnībā izpildīts Klienta Rīkojums par darījumu un pēc tam tiktāl, cik tas iespējams – Bankas darījums.

11.3. Banka attiecībā uz darījumu uz sava rēķina var piemērot proporcionālu ienākumu sadalījumu, ja bez Rīkojumu apvienošanas Banka nebūtu varējusi izpildīt Rīkojumu ar tik izdevīgiem nosacījumiem vai nebūtu varējusi izpildīt to vispār.

11.4. Sadalot apvienotu Rīkojumu, kurā ir ietverts Klienta Rīkojums, apvienotais Rīkojums, Banka rīkojas šādi:

- iegūtie līdzekļi vai finanšu instrumenti tiek sadalīti starp Klientiem atbilstoši instrukcijai, kuru Banka saņem no emisijas organizētāja vai emitenta (sākotnējas emisijas gadījumā);
- Ja apvienots rīkojums izpildīts pilnībā, katra Klienta atsevišķs rezultāts tika noteikts reizinot Klienta Rīkojumā norādīto finanšu instrumentu daudzumu ar apvienota rīkojuma vidējo izpildes cenu.
- Ja apvienots rīkojums ir izpildīts daļēji, katra Klienta atsevišķs rezultāts tika noteikts proporcionāli, proti, reizinot Klienta Rīkojumā norādīto finanšu instrumentu īpatsvaru kopēja apvienota rīkojuma ar apvienota rīkojuma rezultātu.

Banka var piemērot jebkuru citu apvienota Rīkojuma sadalīšanas kārtību iepriekš par to informējot Klientu.

12. Politikas pārskatīšana un uzraudzība

Grozījumi politikā tiek publicēti Bankas interneta mājas lapā. Jebkuri grozījumi politikā stājas spēkā datumā, kad tie tiek publicēti Bankas interneta mājas lapā www.tkb.lv.

* * *